

MALONE v. ZDRUŽENO KRALJESTVO

(Eur. Court H.R., 2. 8. 1984, Series A no. 82)

12. - 18. [James Malone, državljani Združenega kraljestva, je bil trgovec s starinami v Surreyju. Marca 1977 so ga obtožili za kazniva dejanja, ki so se nanašala na nepošteno trgovanje z ukradenim blagom, vendar je bil na koncu oproščen. Med sojenjem se je izkazalo, da so prisluškovali njegovim telefonskim pogovorom. Oktobra 1978 je sprožil civilni postopek proti policijskemu pooblaščenca mesta London [Metropolitan Police Commissioner], v katerem je želel doseči odločitev, da je bilo vsakršno prisluškovanje njegovim telefonskim pogovorom brez njegovega pristanka nezakonito ne glede na izdano odredbo državnega sekretarja za notranje zadeve. Podpredsednik vrhovnega sodišča, g. Robert Megarry, je 28. 2. 1979 njegovo tožbo zavrnil.]

II. Relevantno pravo in praksa

19. - 58. [V Angliji in Walesu je splošno pravilo, da je možno zaradi odkrivanja in preprečevanja kriminala prestrezati poštno in telefonske komunikacije samo na podlagi pooblastila državnega sekretarja. Zakonskega pravila, ki bi urejalo tako ravnanje, ni bilo. Obstajale pa so številne relevantne zakonske določbe, vključno z določbo, po kateri je bilo mogoče od pošte zahtevati, da obvešča državo [Crown] glede zadev, ki se posredujejo preko poštnih in telefonskih komunikacijskih storitev, ki so to omogočale.

Po obstoječi praksi telefonska služba na zahtevo policije opravi in priskrbi poročila o vodenih registrih klicanih telefonskih številkah [metering], če so podatki bistveni za policijska preiskovanja hudih kaznivih dejanj in če jih ni mogoče dobiti iz drugih virov.]

Postopek pred Komisijo

59. - 61. [V vlogi, ki jo je g. Malone naslovil na Komisijo, se je pritožil zaradi prisluškovanja svojim telefonskim pogovorom. Poudaril je svoje prepričanje, da je policija preiskovala njegova pisma in pisma njegove žene, prisluškovala telefonski liniji in z napravo beležila vse na telefonu odvrtene številke. Zatrjeval je, da je bil zaradi tega žrtev kršitev 8. in 13. člena Konvencije.]

Pravna vprašanja

A. Prisluškovanje

[...]

63. Že na začetku je potrebno opozoriti, da domet primera pred Sodiščem ne obsega prisluškovanja na splošno. [...] Pričujoči primer „zadeva samo vprašanje neposrednega prisluškovanja policije pa tudi drugih oseb za namene policije” - ne pa tudi drugih vladnih služb (davčnih in varnostnih) - „ki se nanašajo na kazensko preiskavo in na pravni ter administrativni okvir, ki je relevanten za taka prisluškovanja”.

64. [...] Ker v skladu s pojmovanjem 8. člena telefonski pogovori sodijo v okvir pojmov „zasebno življenje” in „dopisovanje” (glej sodbo v primeru Klass in ostali z dne 6. 9. 1978, [...]), je prisluškovanje povzročilo „vmešavanje javne oblasti” v izvrševanje pravice, ki jo vlagatelju pritožbe zagotavlja 1. odstavek 8. člena.

Vlada je dosledno odklanjala, da bi razkrila, kakšen je bil obseg prisluškovanj telefonskim klicem in prestrezanj pošiljk po pošti, priznala pa je, da je g. Malone kot osumljeni prejemnik ukradenega blaga sodil v razred oseb, glede katerih ima dolžnost opraviti navedena prisluškovanja. [...]

65. Glavno vprašanje je bilo, ali so bili izpolnjeni pogoji iz 2. odstavka 8. člena, kar bi opravičilo ugotovljene posege države. Preveriti je torej potrebno, ali so bila vmešavanja „v skladu z zakonom” in „nujna v demokratični družbi” za uresničevanje namenov, naštetih v istem odstavku.

(a) „V skladu z zakonom”

(i) Splošna načela

66. V sodbi v primeru Silver in ostali z dne 25. 3. 1983 je Sodišče odločilo, da je potrebno, vsaj kar zadeva vmešavanje v dopisovanje zapornikov, izraz „v skladu z zakonom” iz 2. odstavka 8. člena razlagati v luči splošnih načel, kot so jih postavili s sodbo v primeru Sunday Times z dne 26. 4. 1979. V tej sodbi je šlo za uporabo podobnega pojma, t.j. „predpisano z zakonom” iz 2. odstavka 10. člena Konvencije.

Prvo tako načelo je, da beseda „zakon“ ne obsega zgolj pisan, ampak tudi nepisan zakon. Naslednje načelo, ki so ga Komisija, Vlada in vlagatelj pritožbe priznali kot uporabnega za primer pred nami, je načelo, da „mora imeti sporno vmešavanje podlago v domačem pravu“ (glej zgoraj omenjeno sodbov primeru Silver in ostali, str. 33, 86. odstavek). [...]

67. [...] Ko domače pravo ne bo postavljalo nobenih omejitev ali oblik nadzora nad posameznikom, bodo Vlade zatrjevale, da so - po domačem pravu - administrativna dejanja zakonita.

Sodišče ponavlja svoje mnenje, da se fraza „v skladu z zakonom“ ne nanaša zgolj na domače pravo kot tako, ampak upošteva tudi kakovost prava in zahtevo po njegovi skladnosti z vladavino prava [rule of law], ki je izrecno omenjena v preambuli Konvencije (glej, mutatis mutandis, zgoraj omenjeno sodbo v primeru Silver in ostali in sodbo v primeru Golder z dne 21. 2. 1975, [...]). Ta fraza tako pomeni - in to izhaja iz predmeta in namena 8. člena -, da so ukrepi domačega prava, ki naj zagotovijo zakonsko varstvo pred vmešavanjem javne oblasti v zavarovane pravice, obvezni (1. odstavek). Nevarnosti samovolje so še posebej očitne, ko izvršilna oblast deluje v tajnosti (glej zgoraj omenjeno sodbo v primeru Klass in ostali, [...]). Kot je pravilno predlagala že Vlada, zahteve Konvencije, še posebej kar zadeva predvidljivost, nedvomno ne morejo biti enake v primerih, ko gre za prisluškovanja pogovorom za namene policijskega preiskovanja, kot v primerih, ko pravo postavlja omejitve za ravnanja posameznikov. Zahteva po predvidljivosti zlasti ne more pomeniti, da je potrebno posamezniku omogočiti, da vnaprej ve, kdaj mu lahko oblast prisluškuje in da lahko tako ustrezno prilagodi svoje vedenje. Vendar pa mora biti pravo dovolj jasno, da državljane ustrezno opozori na okoliščine, v katerih, in pogoje, pod katerimi se je javna oblast upravičena zateči k tajnemu in potencialno nevarnemu vmešavanju v pravico do spoštovanja posameznikovega zasebnega življenja in tajnosti pisanj.

68. [...] V tej sodbi [Silver in ostali] je Sodišče odločilo, da „mora pravo, ki dopušča diskrecijo, določiti njen obseg“, čeprav ni nujno potrebno, da bi pravila materialnega prava natančno določala postopek in vse pogoje. Stopnja natančne določenosti, ki jo „pravo“ v tej zvezi zahteva, bo odvisna od vsebine določene zadeve (glej zgoraj omenjeno sodbo v primeru Sunday Times). Ker uresničevanje ukrepov za tajno nadzorovanje pogovorov v praksi ni podvrženo kontroli vpletenih posameznikov ali celotni javnosti na sploh, bi bilo v nasprotju z vladavino prava, če bi zagotovljena zakonska diskrecija dajala izvršilni veji neomejeno moč. Iz tega izhaja, da mora pravo dovolj jasno določiti obseg vsake diskrecije, ki je dana pristojnim organom, in način njenega izvrševanja z upoštevanjem legitimnega cilja spornega ukrepa, s čimer se posamezniku zagotovi ustrezno zaščito pred samovoljnim vmešavanjem.

(ii) Uporaba navedenih načel v primeru pred nami

[...]

70. Vprašanje, na katerega je potrebno odgovoriti, je, ali so bili bistveni elementi upravičenja do prisluškovanja pogovorom po domačem pravu predpisani z razumno natančnostjo in z dostopnimi pravnimi pravili, ki so zadostno označila obseg in način izvrševanja diskrecije, podeljene pristojnim oblastem.

To vprašanje so v ugovorih predstavili v dveh točkah. Prvič: ali je samo pravo dopuščalo možnost prisluškovanja pogovorom, ki jih je poštni urad le na podlagi za policijske namene izdanega veljavne odredbe državnega sekretarja posredoval policiji; in drugič: v kakšni meri je že samo pravo predpisalo okoliščine, ki so omogočile izdajo in izvršitev odredbe.

71. [...] 80. člen Zakona o poštnem uradu iz leta 1969 v svoji dobesedni razlagi določa, da je mogoče na poštni urad nasloviti „zahtevo“, naj policiji posreduje podatke. Vendar taka zahteva sama po sebi ne more opravičiti prisluškovanja, ki je nezakonito, če je opravljeno brez odredbe. [...]

[...]

73. S sklicevanjem na prakso iz leta 1968 je Vlada menila, da besedilo 80. člena - in še posebej fraza „zahtevo je mogoče predpisati za podobne namene in na podoben način, kot je veljal pri sprejetju tega zakona“ - določa in omejuje pravico do prisluškovanja. Od uveljavitve zakona naprej (leta 1969) je mogoče od poštnega urada zahtevati, da za policijske namene (zakonito) prisluškuje pogovorom samo na podlagi odredbe, ki ga osebno podpiše državni sekretar. Izdan je lahko le z izključnim namenom razkrinkanja kriminala in ob zadostitvi določenim drugim pogojem. Odredba mora tako natančno določiti ime, naslov in telefonsko številko, biti mora časovno omejen, odrediti pa ga je mogoče le poštnemu uradu, ne pa policiji. Poleg tega 80. člen od poštnega urada zahteva, da posreduje podatke le „imenovanim osebam državnega urada [Crown Office],“.

[...]

76. Komisija je opomnila, da so od sprejetja zakona 1969. leta pojem „hudi zločin“, ki v praksi služi kot pogoj, na katerega je vezana izdaja odredbe, namenjene odkrivanju kriminala, že dvakrat razširili brez zakonodajnega postopka.

[...]

79. Zgoraj navedene ugotovitve na koncu razkrivajo, da je obstoječi položaj prava v Angliji in Walesu, ki za policijske namene ureja prisluškovanje komunikacijam nekako nejasen in odpira različne možne razlage. [...] Konvencija od Sodišča zahteva, da odloči, ali domače pravo skladno z 2. odstavkom 8. člena z razumno jasnostjo določa bistvene elemente pooblastila, ki je v domeni oblasti. V Angliji in Walesu obstaja natančno določen postopek, ki za policijske namene ureja prisluškovanje komunikacijam. Objavljeni statistični podatki kažejo učinkovitost teh postopkov, ki opozarjajo na nizko število izdanih odredb, še posebej v primerjavi z naraščajočo stopnjo kriminala in številom napeljanih telefonskih priključkov. [...]

Kljub temu dokazi, predloženi Sodišču, ne dajejo dovolj podlage za sklep, ki bi z razumno gotovostjo pokazal, katere elemente pooblastila za prisluškovanje določajo pravna pravila in kateri ostajajo v diskreciji izvršilne veje oblasti. Zaradi nejasnosti in nedoločenosti pravnega položaja Sodišče v tem bistvenem pogledu nima druge možnosti, kot da odloči podobno kot Komisija. Mnenje Sodišča je, da angleško in valežansko pravo ne določata z razumno jasnostjo obsega in načina izvrševanja diskrecije, podeljene javni oblasti. Do te mere manjka minimalna stopnja zakonske zaščite v demokratičnih družbah, do katere so po konceptu vladavine prava državljeni upravičeni.

(iii) Zaključek

80. Prisluškovanje občilom in vmešavanje v vlagateljevo pravico do spoštovanja njegovega zasebnega življenja in dopisovanja (8. člen) ni bilo „v skladu z zakonom“.

(b) „Nujna v demokratični družbi“ za prepoznavni namen

81. [...] Sodišče sprejema poročilo vladine Bele listine [White Paper] v katerem navaja, da so v Veliki Britaniji „porast kriminala, še posebej rast organiziranega kriminala, in naraščanje njegove zapletenosti ter gibljivosti povzročili, da je postalo telefonsko prisluškovanje nepogrešljivo orodje pri preiskovanju in preprečevanju hudega kriminala“. Izvrševanje takega pooblastila nosi zaradi njegovega izvajanja v tajnosti s seboj nevarnost zlorabe, ki je v posameznih primerih še posebej enostavna in ima lahko škodljive posledice za celotno demokratično družbo. Zato je mogoče vmešavanje upoštevati kot „nujno v demokratični družbi“ samo, če posebni sistem tajnega nadzorovanja vsebuje ustrezna zagotovila proti zlorabi.

82. [Ker je Sodišče že ugotovilo, da poseg v izvrševanje pravice iz 1. odstavka 8. člena ni v skladu z zakonom, ni nadalje preučevalo, ali sistem omogoča omenjena zagotovila.]

B. Registriranje klicanih telefonskih števil [Metering]

[...]

84. Kot je pravilno navedla Vlada, beleži register klicanih števil podatke, ki jih lahko ponudnik telefonskih storitev praviloma zakonito pridobi pri preverjanju zaračunavanja telefonskih pogovorov naročniku ali pri reševanju pritožb in preiskovanju možnih zlorab storitev. Beleženje se tako že po sami naravi razlikuje od prisluškovanja linijam, kajti slednje je v demokratičnih družbah (razen, ki je upravičeno) nezaželeno in nezakonito. Vendar Sodišče ne sprejema sklepa, da podatki, ki so na tak način pridobljeni v kakršnihkoli okoliščinah in za kakršenkoli namen, ne morej sprožiti vprašanja po 8. členu. Posnetki zapisov vsebujejo podatke (odvrteno telefonske številke), ki so integralni elementi telefonskih komunikacij. Iz tega, po mnenju Sodišča, izhaja, da tudi prepustitev teh podatkov policiji brez pristanka naročnika prispeva k vmešavanju v zagotovljene pravice iz 8. člena.

[...]

86. Čeprav policija v Angliji in Walesu nima nobenega pooblastila (brez odredbe) zahtevati predložitev posnetkov beleženja telefonskih števil, obstaja praksa, po kateri poštni urad na zahtevo policije opravi in zagotovi take posnetke, če so podatki bistveni za policijska preiskovanja hudega kriminala in če podatkov ni mogoče pridobiti iz drugih virov. Mogoče je domnevati, da je vlagatelj pritožbe kot osumljeni prejemnik ukradenega blaga pripadal razredu oseb, ki je potencialno podvržen taki praksi. Vlagatelj lahko tako zatrjuje, da je bil „žrtev“ kršitve 8. člena zaradi golega obstoja take prakse ne glede na konkretne ukrepe, ki so jih uporabili proti njemu. To velja kljub ugovorom Vlade, da policija dejansko ni niti beležila telefonskih števil niti opravila kakršnegakoli dejanja na podlagi seznama telefonskih števil (glej, mutatis mutandis, zgoraj omenjeno sodbo v primeru Klass in ostali, [...]).

87. 80. člen Zakona o poštnem uradu ni od poštnega urada nikoli zahteval, da v skladu z odredbo državnega sekretarja policiji v kazenskih preiskavah zagotovi podatke, ki jih pridobi z beleženjem telefonskih števil. Vendar pa nobeno domače zakonsko pravilo pošti ni prepovedalo, da bi prostovoljno ustregla policijskim zahtevam, ki so se nanašale na opravljanje in posredovanje takih posnetkov beleženja. [...] Po izvedenih dokazih pred Sodiščem se je izkazalo, da razen tega da ni bilo

prepovedi, ni obstajala nobena zakonska norma, ki bi se nanašala na obseg in način izvrševanja diskrecije, ki jo je uživala javna oblast. Vmešavanje (čeprav po domačem pravu zakonito), ki je izhajalo iz obstoječe sporne prakse, je povzročila „neskladnost z zakonom“, kot jo pojmuje 2. odstavek 8. člena (glej 66. - 68. odstavek zgoraj).

88. Tak zaključek odpravlja potrebo, da Sodišče odloči glede vprašanja, ali je bilo ugotovljeno vmešavanje za doseg kakšnega od namenov, ki jih našteva 2. odstavek 8. člena, „nujno v demokratični družbi“ (glej, *mutatis mutandis*, 82. odstavek zgoraj).

C. Povzetek

89. Iz tega izhaja, da sta v vlagateljevem primeru tako prisluškovanje kot tudi prepustitev posnetkov zabeleženih telefonskih številk policiji pomenila kršitve 8. člena.

[...]

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika Pettitija.

S svojimi kolegi sem glasoval za odločitev, da je prišlo do kršitve 8. člena, vendar menim, da bi moralo biti Evropsko sodišče v svoji odločitvi bolj eksplicitno in se ne bi smelo omejevati samo na preverjanje, ali je bil poseg, če uporabimo besede 8. člena, „v skladu s pravom“ [...]

Vzporedno z razvojem prisluškovalnih tehnik se povečuje tudi raznovrstnost ciljev, ki jih priznava oblast. Policijsko prisluškovanje, ki je namenjeno preprečevanja kriminala, je samo ena od poznanih praks. K njej je treba dodati še politična prisluškovanja, prisluškovanja novinarskim pogovorom in vodilnim osebam, da prisluškovanj, ki jih zahtevajo narodna obramba in državna varnost in sodijo v kategorijo „strogo zaupno“, niti ne omenjamo. Z njimi se niti Sodišče v sodbi niti tole mnenje ne ukvarjata. [...]

Najpogosteje uporabljeno zakonodajno tehniko določa kazenski postopek: prisluškovanje komunikacijam je stvar odločitve in nadzora sodnika v okviru kazenske preiskave z uporabo določb, ki so podobne tistim, ki se nanašajo na preiskave, opravljene na podlagi odredbe.

Odredba sodnika mora natančno določiti okoliščine, ki opravičujejo ukrep, če je potrebno, pa mora biti tudi podvržena preverjanju s strani pritožbenega sodišča. Obstajajo razlike, ki so odvisne od vrste sistema in zakona o kazenskem postopku.

Vodilno načelo teh ureditev je načelo ločitve izvršilne in sodne veje oblasti, kar pomeni, da duh 8. člena ne dopušča prenosa pobude in nadzora nad prisluškovanjem na izvršilne organe. [...]

Evropsko sodišče je „menilo, da nadaljnje preučevanje vsebine ostalih zagotovil, ki jih zahteva 2. odstavek 8. člena in njihove uporabe v posebnih okoliščinah, ni potrebno“ (82. odstavek).

Ta pridržek je pojasnil [...], da se ni Sodišče niti implicitno nameravalo opredeliti glede odobravanja britanskega sistema in se je tako vzdržalo vsakršne sodbe glede možnih kršitev 2. odstavka 8. člena.

Po mojem mnenju bi Sodišče glede te točke lahko dopolnilo svojo obrazložitev in analiziralo tudi sestavine sistema. Tako bi lahko ocenilo tudi njegovo ustreznost in zaradi odsotnosti vsakršne sodne kontrole ugotovilo kršitev 2. odstavka 8. člena.

Tudi če bi „zakon“ v skladu s pojmovanjem po 1. in 2. odstavku 8. člena vseboval natančna pravila, ki ne le legalizirajo obstoječo prakso, ampak jo tudi opredeljujejo in omejujejo, bi pomanjkanje sodne kontrole še vedno vzpostavilo kršitev 2. odstavka 8. člena, kar pa je seveda stvar preizkusa Sodišča.

Potrebno je vedeti, da praksa policijskih prisluškovanj vodi v oblikovanje spisov o „pregonih“, ki kasneje s tvorbo predpostavke krivde nosijo nevarnost neučinkovite izpeljave pravil poštenega sojenja iz 6. člena. Zato bi morali imeti sodni organi popolno moč presoje odločitve in nadzora. [...]

V zadevi Malone so bili prisotni dejavniki, ki so Sodišču omogočili razlikovanje med nevarnostjo kriznih položajev, ki jih povzroči terorizem (primer Klass), in nevarnostjo običajne kriminalitete. Zato so odločili, da je mogoče sprejeti dvoje različnih vrst pravil. Tudi kar zadeva običajni kriminal, je težko najti razloge, ki bi opravičili odpravo sodnega nadzora. Nenazadnje bi tak nadzor v kasnejših fazah zagotovil pravico do uničenja posnetkov neupravičeno opravljenih prisluškovanj.

Sklepanje v skladu s takimi smernicami bi Sodišče lahko sprejelo tudi na alternativni podlagi. Posegi, ki jih povzroča prisluškovanje občilom, so bolj resni od navadnih posegov, ker jih „nedolžna“ žrtev ne more odkriti. [...]

Zahteva po sodni kontroli nad telefonskim prisluškovanjem ne izvira samo iz skrbi, ki je vkoreninjena v filozofijo oblasti, ampak tudi iz potreb po zavarovanju zasebnega življenja.

V realnosti tudi povsem upravičena in nadzorovana telefonska prisluškovanja zahtevajo dodatne ukrepe, kot so pravica, da ima oseba po sodnem postopku, ki se je zaključil z zavrnilno ali oprostilno sodbo, dostop do dokumentacije, pravica do izbrisa prodobljenih podatkov, pravica do vrnitve

posnetkov.

Potrebni so ukrepi, ki ščitijo zaupnost preiskave, in zakoniti poklicni privilegiji za primere, ko prisluškovanja obsegajo tudi nadzorovanje pogovorov med odvetnikom in stranko ali ko prisluškovanja razkrijejo dejstva, ki niso v zvezi s kazensko preiskavo ali obtožencem. [...]

Pravo mora jasno razlikovati med upravnim prisluškovanjem in prisluškovanjem, ki ga odobri sodni organ, če naj bo skladno z 8. členom. Bolje je predpisati zakonitost določenih posegov v okviru postavljenega pravnega sistema, kot pa pustiti pravno praznino, ki omogoča samovoljo. Izbrani instituti, ki naj zagotovijo ex post facto nadzor nad načinom prisluškovanja (določitev datumov prenehanja ukrepov, sredstva za uničenje rezultatov prisluškovanja), umestitev vseh teh ukrepov v zakon o kazenskem postopku, [...], preverjanje, da ti ukrepi ne predstavljajo nepoštenih prevare oziroma kršitve pravic obrambe, predstavljajo „bojno opremo” zahtev, ki jih je potrebno upoštevati pri presoji, ali sistem ustreza določbi iz 8. člena. Primer Malone je spodbudil tovrstna vprašanja, ker država v tem pogledu ne more uživati „neomejene diskrecije” (glej sodbo v primeru Klass). [...]

Ker je bilo določeno (42. odstavek sodbe v primeru Klass), da je 2. odstavek 8. člena, ker zagotavlja izjemo od zagotovljene pravice, „potrebno razlagati ozko”, je mogoče „pravico do tajnega nadzorovanja državljanov, ki je značilna za policijsko državo, po Konvenciji tolerirati samo, dokler je nujna za zavarovanje demokratičnih institucij”. Prepustiti sami policiji, četudi pod nadzorom ministrstva za notranje zadeve, oceno stopnje suma ali nevarnosti, po mojem mnenju ne more biti ustrezno sredstvo, ki bi bilo skladno s ciljem, pa čeprav je ta legitimen. Praksa sistematičnega prestrezanja občil v odsotnosti nepristranske, neodvisne in sodne kontrole ne bi bila skladna s ciljem, ki ga želimo doseči. V tej zvezi je potrebno sodbo v primeru Malone brati s sklicevanjem na obrazložitev iz sodbe v primeru Klass.

Državam je potrebno pustiti domačo diskrecijo. Čeprav obseg slednje ni enak v razmerju do različnih ciljev, ki so naštetih v 8. in 10. členu, pa sodi pravica do spoštovanja zasebnega življenja pred vohljanjem izvršilnih organov v kategorijo najmočnejših konvencijskih pravic in zato terja določeno omejitev te domače „diskrecije” in 'meje ocene' [margin of appreciation]. [...]

Sodba v primeru Malone z odločitvijo, da gre za kršitev na podlagi pomanjkljivosti sistema, ki ne vsebuje zakonskih ali njim v anglosaškem sistemu ekvivalentnih predpisov, dopolnjuje sodbo v primeru Klass, in ima svoje mesto v vrsti odločitev, na podlagi katerih ravna Sodišče kot varuh Konvencije. Sodišče izpolnjuje to funkcijo s priznavanjem polnega obsega 8. člena in z omejevanjem meje presoje, še posebej na področjih, kjer je posameznik zaradi moderne tehnologije vedno bolj ranljiv. Pripoznanje pravice do nevnemirjanja [right to be „left alone”], je lastna 8. členu. Konvencija ščiti skupnost ljudi, ljudi, ki imajo v današnjem času potrebo, da ohranjajo svojo istovetnost, da odklonijo popolno transparentnost družbe in da ohranijo zasebnost svoje osebnosti.